

FAGOTT

FAGOTI AINEKAVA Tasemeeksamite nõuded, omandatavate tehniliste ja muusikalis- väljenduslike võtete kirjeldus ning näidisrepertuaari loetelu

I aste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Tähtsaimaks eesmärgiks on musitseerimisinnustuse, muusikaarmastuse tekitamine ja igapäevase iseseisva töö oskuste omandamine.

Õpilane:

- omandab loomuliku ja vaba mänguviisi;
- õpib noodist lugema lihtsat nooditeksti;
- omandab harjutamise põhielemendid: sh. reeglipärasus, mitmekülgsus ja iseseisvus;
- omandab elementaarsed oskused fraseerimiseks ja põhioskused tehniliseks ning kunstiliseks väljenduseks;
- suudab esile tuua muusikateose loomust, olemust ja põhiemotsiooni;
- omandab oskuseid heliteoste iseseisvaks õppimiseks;
- omandab päheõppimise ja peastmängimise oskused;
- oskab käituda laval esinejana ja ka saalis publikuna;
- saab mitmekülgselt esinemiskogemusi;
- on saanud julgustust ja ettevalmistust improviseerimiseks ja loominguks;
- on saanud piisavat juhendust kontserdikülastusteks ja muusika kuulamiseks;
- oskab hoolitseda oma instrumendi eest (kuivatamine, liidete määrimine, mehhanismi hoolduspuhastus);
- on omandanud fagotil kõlatekitamise ja – ülalpidamise tehnika, hingamistehnika, artikulatsiooni põhivõtted, *legato*, *staccato* ja *detache*-mängu;
- on omandanud intonatsioonikorrektuuri põhioskused algtasemel;
- oskab võtteid vahemikus kontraoktavi B – g1

Õppetöö sisu

- 1) Neli duur- (C; F; G; Bb) ja neli moll (a; d; e; g – harmooniline ja meloodiline) – heliredelit. Kolmkõlad – pikad ja pööretega. Heliredelid esitatakse erinevate artikulatsioonidega (*detache*, *legato*, *staccato*) vähemalt ühe, soovitatavalt kahe oktavi ulatuses. Pikk kolmkõla ja kolmkõla pöörded erinevate štrihhidega.
- 2) Tehnika erinevaid külgi arendavate etüüdide või etüüdilaadsete palade mängimine.
- 3) Erinevates võtmetes noodilugemisega tutvumine (tenorivõti).
- 4) Lihtsamad klaverisaatena palade ja soolopalade mängimine, enamuses rahvamuusikast ja varajasest muusikast.
- 5) Koosmuitseerimine, duod.
- 6) *Prima vista* mäng
- 7) Improvisatsioon, transponeerimine ja õpilase soovi korral ka omaloomingu esitamine.

FAGOTT

Tasemeeksami nõuded

1. Kaks-kolm erineva stiili ja karakteriga lühivormi (pala), mis on erinevates helistikes. (Üks esitatavatest teostest võib olla ühismusitseerimine. Lisaks eelnevale võib õpilane esitada ka omaloomingulise pala või improvisatsiooni).
2. 1-2 erineval tehnilisel võttel baseeruvat etüüdi või etüüdilaadset pala, mis on erinevates helistikes.
3. Ettevalmistatud heliredeleid koos kolmkõladega komisjoni valiku kohaselt
4. Lihtne *prima vista* ülesanne.

Tasemenäited:

Etüüdid ja harjutused

Allen, C. Progressive Studies for Bassoon	Spartan Press SP421
Emerson, J. 90 Easy Bassoon Studies	Emerson Edition
Hara L. Fagottiskola I, 1-116	EMB
Lennervald D. Hej Fagott 1	Warner/Chappell Scandinavia
Seltmann W.- Angerhöfer G. Das Fagott I, 1-17	VEB Deutscher Verlag für Musik Leipzig
Wastall P. Learn As You Play Bassoon	Boosey&Hawkes
Weissenborn J. Fagottschule, I-XV	Hofmeister või Peters

Klaverisaatega palad

Aubert, Gavotte nr.7, Trad. Czech nr.3,	
Hilling - Bergmann First Book of Solos	Faber Music
Händel G. F. Sonata Op. 5 No 2; Gavott,	
Musette, Marss,	
Kogumik "Bravo! Bassoon", arr.Barratt	Boosey&Hawkes
kogumik "Classical and Romantic Pieces"	Oxford University Press
kogumik "Time Pieces for Bassoon" vol.1	ABRSM
Lennerwald, D Hej Fagott 1	Warner/Chappell Scandinavia
Rose M. A Miscellany for Bassoon, Book I	Oxford University Press
Weissenborn J. Arioso Op. 9, No. 1	Hofmeister
Weissenborn J. Ballade Op. 9, No. 2	Hofmeister

Duetid

Hara L. Fagottiskola I	EMB
Lennerwald D. Hej Fagott 1	Warner/Chappell Scandinavia
Weissenborn J. Fagottschule	Hofmeister

II aste

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- arendab noodistlugemise oskust;
- omandab põhjalikumalt harjutamise põhielemente: reeglipärasus, mitmekülgsus ja iseseisvus;
- arendab tehnilisi ja kunstilisi põhioskuseid ja fraasitunnetust;
- suudab iseseisvalt õppida uusi muusikapalu;
- arendab oskust mängida kuulmise järgi
- auudab tajuda ja selgitada omandatavate teoste muusikalise ehituse põhielemente ja teose tervikut (vormianalüüsi algete õppimine);
- saab mitmekülgselt ja rikkalikku esinemiskogemust;
- omab oskusi koosmänguks, ansamblipartnerite kuulamiseks;
- improviseerib ja on võimeline oma muusikaliste tõekspidamiste raames tegelema heliloominguga;
- kuulab palju muusikat, külastab kontserte, omab ülevaadet eri stiiliperioodide muusikast ja oskab neid eristada nii kuulamise põhjal kui tuua erisusi välja oma esituses;
- oskab võtteid kontraoktavi B kuni c2;
- oskab hoolitseda trosti (fagotihuuliku) töökorra säilimise eest, valdab trosti mängukorda seadmise lihtsamaid alusvõtteid.

Õppetöö sisu

- 1) Neli duur (D: Eb; A; Ab) - ja neli moll (h; c; fis; f – harmooniline ja meloodiline) heliredelit. Heliredelid esitatakse erinevate artikulatsioonidega (*detache, legato, staccato*) vähemalt kahe oktaavi ulatuses (soovitavalt rakendades tervet diapasooni, mis vastab II taseme õpingunõuetele (kontraoktavi B – c2). Pikk kolmkõla ja kolmkõla pöörded erinevate štrihhidega. Kromaatiline heliredel erinevate štrihhidega
- 2) Tehnika erinevaid külgi arendavad etüüdid või etüüdilaadsed palad.
- 3) Tooni- ja hingamisharjutused, kõlaharjutused (C.Weaitt Bassoon Warm-ups)
- 4) Teadvustatud töö korrektse artikulatsiooniga, erinevate artikulatsioonivõtete eristamine ja valdamine
- 5) Klaverisaatega palad ja palad soolofagotile, mis esindavad erinevaid ajastuid, stiile ja vorme. Barokiajastu muusika, renessansstantsud jm. Tähelepanu tuleb pöörata korrektsele fraseerimisele ja dünaamilise skaala laiendamisele
- 6) koosmusitseerimine
- 7) *Prima vista* mäng
- 8) Improvisatsioon, transponeerimine ja õpilase soovi korral ka omaloomingu esitamine.

FAGOTT

Tasemeeksami nõuded

1. Kolm-neli erineva stiili ja karakteriga lühivormi (pala), või sonaadiosa, mis on erinevates helistikes. (Üks esitatavatest teostest võib olla ühismusitseerimine). Lisaks eelnevale võib õpilane esitada ka omaloomingulise pala või improvisatsiooni.
2. Kaks erineval tehnilisel võttel baseeruvat etüüdi või etüüdilaadset pala, mis on erinevates helistikes.
3. Ettevalmistatud heliredeleid koos kolmkõladega komisjoni valiku kohaselt.
4. Prima vista ülesanne, mis vastab raskusastmelt I taseme eksami repertuaarinõuetele.

Tasemenäited:

Etüüdid ja harjutused

Allen, C. Progressive Studies for Bassoon	Spartan Press SP421
Emerson, J. 90 Easy Bassoon Studies	Emerson Edition
Hara L. Fagottiskola I, 117-140	EMB
Lennervald D. Hej Fagott 2	Warner/Chappell Scandinavia
Seltmann W. – Angerhöfer G. Das Fagott I, 18-29	VEB Deutscher Verlag für Musik, Leipzig
Weaitt, C. Bassoon Warm-Ups	Emerson Edition
Voxman - Gower: Advanced Method I, Vol. I, 1-15	Rubank
Voxman - Gower Intermediate Method	Rubank
Weissenborn J. Fagottschule, XVI-	Hofmeister
Weissenborn J. Fagottstudien I, I-III/10 ja III/17-24	Peters

Klaverisaatega palad

Allard M. Courtes pièces dans tous les tons, 1-4	Billaudot
Boismortier Sonata e-moll op.50.nr.1	Musica Rara
Galliard J. E. Sonaat nro 1 ja 2	IMC, Peters
Goossens E. Vieille chansons à boire	Leduc
Hilling - Bergmann Second Book of Solos	Faber Music
Rameau J. P. Le Tambourin, Young Bass. Vol.3	Oxford University Press
Rose M. A Miscellany for Bassoon II	ABRSM
Szak P. Marcia per fagotto (Hara Fagottiskola I)	EMB
Weinberger J. Sonatiin	Peters
Weissenborn J. Humoresk Op. 9, Vol. 1	Peters

Duetid ja sooloteosed

Bach J. S. Bourree I ja II, süüdist soolotšellole nr 3 C-duur	
Bach J. S. Gigue, süüdist soolotšellole nr 1 G-duur	
Lennervald D. Hej Fagott 2	Warner/Chappell Scandinavia

III aste

Õpilase pädevused ja oskused

Õpilane:

- saab ettevalmistuse edasisteks süvaõpinguteks valitud pillil, elukestvaks muusikutegevuseks;
- saab ettevalmistust iseseisvaks teoste valikuks ja ettevalmistamiseks (iseseisev muusikutöö);
- suudab mängida kuulmise järgi;
- suudab tajuda ja selgitada omandatavate teoste muusikalise ehituse põhielemente ja teose tervikut;
- saab baasettevalmistust kaasaegse muusika notatsiooni lugemiseks ja kaasaegse muusika interpreteerimiseks;
- on saanud mitmekülgset ja rikkalikku esinemiskogemust;
- omab oskusi koosmänguks, ansamblipartnerite kuulamiseks;
- improviseerib ja tegeleb oma muusikaliste tõekspidamiste raames heliloominguga;
- kuulab palju muusikat, külastab kontserte, omab ülevaadet eri stiiliperioodide muusikast ja oskab neid eristada nii kuulamise põhjal kui tuua erisusi välja oma esituses. On teadlik muusikakultuuri sündmustest ja persoonidest;
- valdab võtteid fagoti kogu diapasooni ulatuses (kontraoktavi B kuni e2), lisaks põhivõtetele ka enamikku abivõtteid;
- valdab troosti mängukorda seadmise võtteid, soovitatavalt on tutvunud trostide valmistamise võtetega.

Õppetöö sisu

- 1) Kõik duur- ja moll (harmooniline ja meloodiline) - heliredelid. Heliredelid esitatakse erinevate artikulatsioonidega (*detache, legato, staccato*) vähemalt kahe oktaavi ulatuses (soovitatavalt rakendades tervet diapasooni, mis vastab III taseme õpingunõuetele (kontraoktavi B – e2). Pikk kolmkõla ja kolmkõla pöörded erinevate štrihhidega. Kromaatiline heliredel erinevate štrihhidega. Duurides D₇ pööretega, mollides >VII₇ pööretega.
- 2) Tehnika erinevaid külgi arendavad etüüdid või etüüdilaadsed palad.
- 3) Kaasaegse muusikaga tutvumine, baasoskused kaasaegse muusika esitamiseks (erinevad artikulatsioonid, *frullato, glissando*, lihtsamad multitoonid)
- 4) Topelt*staccato* alused, etüüdid ja harjutused topelt*staccatos*.
- 5) Klaverisaatega palad ja palad soolofagotile, mis esindavad erinevaid ajastuid, stiile ja vorme. Varajane muusika, barokksonaadid.
- 6) *Prima vista* mäng
- 7) Improvisatsioon, transponeerimine ja õpilase soovi korral ka omaloomingu esitamine.

FAGOTT

Tasemeeksami nõuded

III taseme eksam peab olema jagatud eraldi sooritatavateks kontserteksamiks ja tehniliseks eksamiks.

- 1. Kontserteksamiks** kujundab õpilane koostöös õpetajaga mitmekülgse, vähemalt 15 –20 minutit kestva kontserdiprogrammi, mis sisaldab erineva stiili ja karakteriga heliteoseid erinevatest ajastutest. Vähemalt üks esitatavatest teostest peab olema suurvorm või selle osa. Üks esitatavatest teostest peab olema sooloteos. Soovituslikult võiks programm sisaldada ka tänapäeva muusikat. Õpilane võib ühe osana lisaks eelnevale esitada ka omaloomingulise pala või improvisatsiooni. Programmi ülesehitusel jälgitakse, et esile tuleks mitmekülgset õpilase muusikaline personaalsus.

2. Tehnilise eksami nõuded

- 2.1. Kaks erinevat tehnilisel võttel baseeruvat etüüdi või etüüdilaadset pala, mis on erinevates helistikes.
- 2.2 Ettevalmistatud heliredeleid koos kolmkõladega ja dominantseptakordidega komisjoni valiku kohaselt
- 2.3 *Prima vista* ülesanne, mis vastab raskusastmelt tasemeeksami II repertuaarinõuetele.

Tasemenäited:

Etüüdid ja harjutused

Concone, G. The Singing Bassoon	Emerson edition
Hara L. Fagottiskola I, 140	EMB
Satzenhofer J. 24 Studies for Bassoon	IMC
Seltmann-Angerhöfer - Das Fagott I, 30-; II 1-62	VEB Deutscher Verlag für Musik Leipzig
Voxman – Gower Advanced Method I, 16-	Rubank
Weissenborn J. Fagottstudien I, III/11-III/16 ja IV-	Peters
Weissenborn J. Fagottstudien II, 1-20	Peters
Giampieri, G.B. 24 etüüdi	Ricordi
Milde, L. Scale Studies	IMC
Milde, L. Concert Studies vol.1	IMC

Klaverisaatega palad ja suurvormid

Allard M. Courtes pièces dans tous les tons, 5-8	Billaudot
Boismortier J. B. Sonaadid Op. 50	Musica Rara
Boismortier J. B. 8 väikest pala	Peters
Boismortier J. B. Concerto in D	IMC
Clérisse R. Thème de concours	Leduc
Dard, Sonata in d-minor	Nova NM240/Spartan Press

FAGOTT

Galliard J. E. Sonaadid 3-6	IMC
Koželuh, L. Concerto in C	IMC
Marcello B. Sonaat e-moll	IMC
Milde. L. Tarantella op.20	Musica Rara/Breitkopf&Härtel
Pierné G. Solo de concert	Leduc
Telemann G. P. Sonaat F-duuri (kogumikust Baroque Sonatas I)	EMB
Telemann G. P. Kaks sonatiini	Schott
Fasch, F. Sonaat C-duur (kogumik Bar. sonatas I)	EMB
Hindemith, P. Sonaat	Schott
Weissenborn J. Adagio Op. 9	Peters
Weissenborn J. Notturmo Op. 9	Peters
Weissenborn J. Romanss Op. 227	Peters
Weissenborn J. Romanss Op. 3	IMC
Weissenborn J. Song Without Words Op. 226	Peters
Haydn, M. Fagotikontsertiino g-moll	Doblinger
Vivaldi, A. Fagotikontserdid d-moll, C-duur, F-duur, a-moll, Eb-duur	
Schirmer/Ricordi/Billaudot/IMC	
Mozart, W.A. B-duur Fagotikontsert	Bärenreiter/Universal
Weber, C.M. F-duur Fagotikontsert	Bärenreiter/Peters/Universal

Duetid ja sooloteosed

Bourgeois, D. Fantasy Pieces for Bassoon	Brass&Wind
Bach J. S. Süit soolotšellole nr 1	
Bach J. S. Süit soolotšellole nr 2	
Bach J. S. Süit soolotšellole nr 3	
Gebauer, R., 12 Caprices	Phylloscopus Publ.
Gebauer, R. Huit Themes et Variations	Phylloscopus Publ.
Jacob, G., Partita	Allegro/OUP Archive